

ProCredit Bank

 *Parte a
Grupului ProCredit*

Fii inteligent cu banii tăi!

Cu cât mai mult câștigăm, cu atât mai puțin bani ne rămân la sfârșitul lunii...

Cuprins

Cu cât mai mult câștigăm, cu atât mai puțin bani ne rămân la sfârșitul lunii.....	3
Unde se duc toți banii mei?	4
Formarea deprinderilor de economisire: reguli simple și ușor de urmat	6
-Pasul întâi: Creați-vă lista scopurilor financiare	7
- Pasul doi: elaborați bugetul lunar.....	9
- Pasul trei: Deschideți un cont de economii la bancă și utilizați-l în mod regulat.....	12
Visurile devin realitate doar dacă întreprindeți ceva.....	16
Economisind cu ProCredit Bank vă construiți viitorul stabil.....	18

Vă pare cunoscută această afirmație? V-ați gândit vreodată unde se duc toți banii dvs. și de ce nu-i aveți la îndemână la momentul potrivit? Sau de ce planurile dvs. de a gestiona bugetul și de a cheltui banii rațional eșuează sau rămân doar o intenție? V-ați gândit vreodată cum ar fi să vă atingeți scopurile fără să luați un credit? Știați că dacă săptămânal puneți de-o parte o sumă mică de 100 lei, puteți acumula cel puțin 11 000 lei în decurs de doi ani?

Această broșură vă va ajuta să gestionați rațional cheltuielile fără a vă limita. Veți afla cum să luați decizii bine gândite cu privire la cheltuieli și economii, cum să urmăriți unde se duc banii și cum să luați decizii zilnice privind felul în care ați dori să-i cheltuiți. De asemenea veți afla cum să economisiți bani pentru orice scop – de la cheltuieli neprevăzute până la vacanțe planificate. Dacă nu știți de unde să începeți schimbarea - această broșură vă va fi de folos.

Vom începe prin a explica unele principii de bază: buget, cont de economii, obișnuința de a cheltui. Însă, dacă vă detașați și analizați obiceiurile dvs. de a cheltui, precum și impactul alegerilor dvs. zilnice, veți fi surprinși să aflați cât de ușoară și utilă este economisirea banilor.

„Un om care cheltuie și economisește în același timp este cel mai fericit, pentru că se bucură de două plăceri.”

Samuel Johnson - scriitor englez, poet, eseist, moralist.

Unde se duc toți banii mei?

Uneori este ușor să trecem cu vederea „scurgerile” mici din bugetul nostru. În majoritatea cazurilor noi nu realizăm cât cheltuim pe lucruri mărunte. E simplu să credem că ne ținem cheltuielile sub control: doar nu luăm cina la restaurante extravagante, nu călătorim în țări exotice, nu conducem o mașină de lux. Atunci, unde dispar toți banii?

Pentru a răspunde la această întrebare, vă invităm să vă analizați obiceiurile zilnice, completând chestionarul de mai jos:

Chestionar scurt:

1. Atunci când merg la cumpărături:

- a) Întotdeauna am o listă de cumpărături pregătită în prealabil de care mă ghidez.
- b) Uneori fac o listă de cumpărături, însă nu întotdeauna mă ghidez după ea.
- c) Nu-mi place să am restricții atunci când fac cumpărături, prefer să iau decizii spontane.

2. Aveți scopuri financiare în viață?

- a) Da, am o listă cu toate scopurile financiare pe care vreau să le ating.
- b) Știu mai mult sau mai puțin ce aș vrea să realizez pe parcursul anului curent.
- c) Nu, îmi este greu să-mi planific cheltuielile semnificative.

3. Știți cât de mult cheltuiți pe cele mai semnificative cheltuieli din bugetul dvs.?

- a) Știu precis cât cheltui și când exact trebuie să achit pentru anumite lucruri (chiria, serviciile comunale, taxa de școlarizare, etc.).
- b) Știu aproximativ.
- c) Nu am nici cea mai vagă idee.

4. Știți ce sumă puteți să puneți de-o parte lunar?

- a) Da, dispun de un cont de economii și depun bani în mod regulat.
- b) Știu suma aproximativă și atunci când am posibilitatea, pun bani de-o parte.
- c) Nu, salariul meu este prea mic ca să economisesc în mod regulat.

Răspunsurile sunt foarte ușor de analizat: dacă cel mai des ați optat pentru varianta „a”, atunci aveți obiceiul de a economisi. Dacă cel mai des ați selectat varianta „c”, este un indiciu că ar trebui să vă îmbunătățiți obiceiul de a economisi. Majoritatea persoanelor sunt tentate să consume în loc să economisească, cel mai probabil dvs. procedați la fel. Vestea cea bună este că puteți planifica și realiza scopurile dvs. financiare, schimbându-vă obiceiurile zilnice – de la „a cheltui” la „a economisi”.

Elena Negură, 35 de ani

“Am 35 de ani, sunt angajată la o companie mică, și am salariul lunar de 6 000 lei. În urma analizei cheltuielilor mele lunare am realizat că cheltui în jur de 500 – 600 lei pe lucruri inutile. Nu am folosit niciodată aceste lucruri, însă, când făceam cumpărături, mi s-au părut extrem de necesare. Spre exemplu, luna trecută am procurat trei cratițe, deoarece era sezonul reducerilor – iar eu nu am nevoie de trei cratițe. Sau când cumpăr produse cosmetice, uneori procur câteva articole pe care nu le folosesc niciodată. Aș putea adăuga și alte cumpărături la această listă: cheltuieli ocazionale pe taxi, cafenele și așa mai departe. La prima vedere, par a fi niște lucruri mărunte, însă dacă îmi schimb obiceiurile, aș putea ușor să economisesc în jur de 1 000 lei lunar, ceea ce reprezintă aproape 20% din salariul meu lunar! Dacă aș depune lunar 1 000 lei în contul meu de economii, aș putea să-mi îndeplinesc visul și să plec în vacanță în India.”

Rețineți:

La baza planificării stau stabilirea priorităților și disciplina. A economisi nu înseamnă doar obținerea reducerilor la cumpărături. A face economii înseamnă să puneți bani de-o parte în mod regulat pentru a vă realiza scopurile financiare. Excluziți cheltuielile inutile și nu procurați lucruri care nu sunt urgente, ca să aveți bani pentru lucrurile care contează.

Formarea deprinderilor de economisire: reguli simple și ușor de urmat

1 Creați-vă lista scopurilor financiare

2 Elaborați bugetul lunar

3 Deschideți un cont de economii la bancă și utilizați-l în mod regulat

Pentru a începe să economisiți, este necesar să adoptați o atitudine conștientă în ceea ce privește banii dvs. Acest lucru presupune că trebuie să știți de ce sumă dispuneți lunar, pe ce cheltuiți banii, care sunt scopurile dvs., și la ce etapă sunteți în realizarea scopurilor respective. Odată ce ați răspuns la aceste întrebări, vă va fi mai simplu să luați decizii chibzuite pentru a avea succes financiar.

1

Primul pas: Creați-vă lista scopurilor financiare

Dacă doriți ca visurile dvs. să devină realitate, nu uitați că planificarea este cheia succesului. În acest capitol vă vom prezenta câteva recomandări pentru o planificare eficientă și inteligentă a bugetului, ce vă va permite să economisiți în mod regulat și să evitați creditele de consum.

1) În primul rând, reflectați asupra scopurilor dvs. financiare – spre exemplu, cumpărăturile planificate pentru următorii cinci ani, etc. Aveți nevoie de 10 minute pentru a completa tabelul de mai jos:

Scopuri financiare	Prioritate (întă, medie, joasă)	Suma necesară	Data începerii economisirii	Perioada economisirii	Economii lunare
1 Fondul de urgență pentru trei luni	Întă	Două salarii	Luna curentă	20 luni	10% din salariu
2 Studiile copiilor	Întă				
3 Vacanța cu familia					
4					
5					
Total					

„Un ban economisit este un ban câștigat.”

Benjamin Franklin - unul din Părinții Fondatori ai Statelor Unite, om de știință și o personalitate marcantă a Iluminismului american

2) Stabiliți-vă prioritățile, pentru că realizarea tuturor dorințelor în același timp e imposibilă. Trebuie să determinați importanța fiecărui scop, pentru a stabili ordinea în care acestea urmează a fi atinse. Pe măsură ce completați tabelul trebuie să vă gândiți dacă toate scopurile merită a fi incluse în listă. Poate unele scopuri ar putea fi amânate pentru mai târziu.

3) La stabilirea scopului nu uitați să notați suma ce doriți să o economisiți și termenul de realizare. De exemplu: „Vreau să cumpăr mobilă nouă peste trei ani. Am nevoie de xxx lei.”. Stabiliți o dată anumită pentru atingerea scopurilor pe termen scurt și celor pe termen lung, și aveți grijă ca scopul să fie posibil de atins în cadrul perioadei specificate. Imposibilitatea atingerii scopului deseori descurajează să mai depui eforturi.

4) Și cel mai important pas este desigur, să depuneți bani regulat și să rămâneți fidel planului lunar de economisire pentru a atinge scopurile planificate.

„Un vis fără un plan rămâne doar o dorință.”

Katherine Paterson, autor american, cunoscută datorită romanelor sale pentru copii.

Pasul doi: Elaborați bugetul lunar

Primul și cel mai important pas în elaborarea bugetului lunar este înregistrarea cheltuielile dvs. Suma pe care o economisiți reprezintă diferența dintre două activități: câștig și cheltuieli. Datorită faptului că puteți controla mai mult anume cheltuielile dvs., ar fi bine să vă analizați cheltuielile în mod critic. Țineți evidența cheltuielilor dvs. timp de două sau trei luni. Notați totul minuțios și încercați să nu scăpați din vedere cumpărăturile mici sau „neînsemnate”. Atribuiți fiecărei cumpărături sau cheltuieli o categorie, cum ar fi: chiria, combustibil pentru mașină, servicii comunale, produse alimentare, distracții, etc.

Pasul doi este cel de a revizui cheltuielile. Examinați atent înregistrările făcute pe parcursul celor două sau trei luni. Probabil veți rămâne surprinși de cheltuielile dvs.: 700 lei pe țigări, 500 lei pe dulciuri și cafea cumpărate ocazional, etc. Trebuie să atrageți atenție deosebită la sumele mari și articolele „neînsemnate” care pot fi excluse sau reduse. Sigur veți observa cheltuieli care pot fi excluse în viitor. În funcție de suma pe care vreți s-o puneți de-o parte conform listei dvs. de scopuri, va trebui să luați decizii dificile. Gândiți-vă la priorități și excludeți cheltuielile de care vă puteți lipsi.

Reevaluați-vă scopurile de economisire. Scădeți cheltuielile din venituri. Care este diferența? Este egală cu suma de care aveți nevoie pentru a vă atinge scopurile? Să zicem că ați decis că puteți trăi cu 5 200 lei lunar, în timp ce salariul dvs. este 6 000 lei. Astfel vă rămân 800 lei pe care îi puteți economisi. În caz că nicidecum nu reușiți să includeți toate scopurile dvs. în buget, mai evaluați încă o dată pentru ce anume economisiți și amânați articolele mai puțin importante pentru o perioadă mai târzie sau ajustați perioada de economisire. Poate ar trebui să amânați procurarea mașinii pentru un an, sau poate nu aveți nevoie de un televizor cu ecran mare.

lată o idee pentru a reflecta: pensionarii deseori au venituri modeste, însă ei reușesc să economisească în mod regulat.

Mai jos găsiți o analiză a bugetului familiei d-lui Ion Popescu:

Categorii	Sumele cheltuite	Sumele ajustate
Venitul familiei		
Salariu	5000 + 6500	5000 + 6500
Altele (premii, profitul din afacere, remitențe, etc.)	1300	1300
Total venit	12800	12800
Cheltuielile familiei		
Economii lunare obligatorii (minim 10% din venit)	-	2160 - potențialul de economisire care trebuie depus lunar pe contul de economii
Serviciile comunale	1260	1260
- Energia electrică	260	260
- Gaz	60	60
- Încălzire	540	540
- Telefon (mobil, fix)	130	130
- Televiziune, internet	190	190
- Alte plăți pentru serviciile comunale	80	80
Rata lunară la creditul pentru procurarea televizorului	850	0
Taxa pentru grădiniță sau școală	350	350
Produse alimentare	3500	3500
Transport	950	750
- transport public	450	450
- taxi	200	50
- mașină	300	250
Tratament medical (consultațiile medicale și medicamente)	480	480
Studii	400	400
Îmbrăcăminte, încălțăminte	1200	1000
Distrații (restaurante)	1000	800
Cadouri	300	300
Reparații	700	500
Alte cheltuieli	800	600
Total cheltuieli	11790	9940
Total economii (venit – cheltuieli)	310	2160
Suma economisită anual (fără dobânda calculată)	3720 (310 x 12 luni)	25920 (2160 x 12 luni)

Ion Popescu locuiește împreună cu soția și doi copii. Ambii sunt angajați în câmpul muncii și primesc salariu. Din când în când, Ion are un profit modest dintr-o afacere. Ei și-au notat cheltuielile pe parcursul a trei luni și au calculat suma medie pe care o cheltuiesc lunar. După, ei au decis pe ce lucruri ar putea cheltui mai puțin, cum ar fi transport, distracții, etc. Micșorând cheltuielile, familia Popescu a reușit să mărească considerabil suma economisită de la 3 720 lei la 25 920 lei.

Ei au fost în stare să reducă cheltuielile în următoarele categorii:

Rata lunară la creditul pentru procurarea televizorului 850 <i>am redus</i> → 0	<i>Ar fi trebuit să procurăm televizorul din economii</i>
Transport 950 <i>am redus</i> → 750	<i>Ar trebui să folosim mai des transportul public și mai rar taxiul</i>
Îmbrăcăminte, încălțăminte 1200 <i>am redus</i> → 1000	<i>Ar trebui să fim mai atenți când procurăm aceste articole, iar dacă le cumpărăm, s-o facem când sunt reduceri</i>
Distrații (restaurante) 1000 <i>am redus</i> → 800	<i>Am putea înlocui vizitele la restaurant cu picnicuri în pădure sau pur și simplu să ne invităm prietenii în ospetie</i>
Reparații 700 <i>am redus</i> → 500	
Alte cheltuieli 800 <i>am redus</i> → 600	<i>Probabil am putea amâna procurarea anumitor lucruri sau să fim mai atenți când mergem la cumpărături</i>

Rețineți:

- Obișnuiți-vă să țineți evidența tuturor cheltuielilor, păstrând bonurile de plată sau utilizând anumite aplicații, special create pentru aceasta. Acest lucru vă va ajuta să deveniți mai conștienți despre deprinderile dvs. de consum și să începeți să economisiți.
- Economisirea ține de disciplină și angajament. Nu este suficient doar să estimați posibilitățile de a economisi. Cel mai important este să vă urmați scopurile și să economisiți în mod regulat.

Pasul trei: Deschideți un cont de economii la bancă și utilizați-l în mod regulat

Cum să alegeți corect o bancă? De ce factori trebuie să țineți cont când alegeți serviciile bancare? Cum mă poate ajuta o bancă să-mi gestionez efectiv banii și să-mi ating scopurile financiare?

Păstrarea economiilor la bancă aduce beneficii substanțiale – este mai sigur, nu aveți tentația de a cheltui banii, însă îi aveți mereu la îndemână și beneficiați de un venit în plus.

Criteriul de bază în alegerea băncii este încrederea. O bancă de încredere pune nevoile clientului pe primul plan, în loc să vândă servicii inutile pentru a obține un câștig mai mare. Iată câteva principii de bază de care trebuie să țineți cont atunci când alegeți o bancă la care să vă păstrați economiile:

Primul criteriu este **stabilitatea**. Stabilitatea financiară a băncii poate fi determinată reieșind din structura acționarilor, rating-urile internaționale, rețeaua de filiale și experiența pe piață.

Al doilea criteriu este **transparența**. Oricât de atractivă n-ar părea oferta băncii, termenii și condițiile reale diferă de cele din publicitate. O bancă responsabilă declară costul complet al serviciilor și este gata să ofere toată informația necesară la prima solicitare.

Al treilea criteriu este **profesionalismul și calitatea** deservirii. Un angajat competent întotdeauna ascultă clientul și este în stare să răspundă la orice întrebare sau să sugereze serviciile bancare care corespund cerințelor clientului. O bancă serioasă face investiții semnificative în dezvoltarea profesională a angajaților săi.

Al patrulea criteriu este **claritatea și simplitatea** serviciilor bancare. O gamă largă de servicii financiare deseori reprezintă un truc de marketing, menit să atragă atenția consumatorilor. O gamă de servicii de bază răspunde nevoilor dvs. fără a vă zăpăci. Cel mai important e să înțelegeți avantajele serviciilor, prestate de bancă.

Al cincilea criteriu este **prețul**. Raportul dintre preț și calitate are un rol important atunci când alegeți o bancă. Cu toate acestea, trebuie să fiți sceptici în ceea ce ține de dobânda exagerat de joasă la credite și dobânda prea mare la depozite. De regulă, acest gen de prețuri implică costuri sau penalități ascunse și indică instabilitatea băncii sau dorința de a obține profit maxim pe seama clienților. Trebuie să vă asigurați că știți prețul real al serviciilor oferite de bancă.

Deschiderea unui cont de economii sau de depozit este primul pas pentru a vă atinge scopurile. Este foarte important să studiați clauzele contractului. Experiența arată că rata înaltă la depozite nu înseamnă neapărat cele mai bune condiții. În general, există două tipuri de servicii bancare pentru economisire:

- **Cont de economii:** perfect dacă aveți nevoie să economisiți bani pe termen lung, însă în același timp aveți nevoie de acces permanent la economiile dvs. Cu alte cuvinte, dacă doriți să depuneți bani lunar sau să-i retrageți când doriți pentru a procura ceva din lista dvs. de scopuri, atunci contul de economii este soluția perfectă.
- **Cont de depozit la termen:** potrivit în cazul în care dispuneți de o anumită sumă de bani, pe care doriți să o păstrați pe o perioadă bine definită, însă știți exact când veți avea nevoie de acești bani, precum și pe ce anume îi veți cheltui.

Rețineți:

Economiile trebuie să fie o prioritate. Nu trebuie să puneți de-o parte doar ceea ce a rămas la sfârșitul lunii. Depuneți bani în contul de economii atunci când primiți salariul. Trebuie să fie primul lucru pe care îl faceți.

Cel mai ușor și eficient mod de a face economii este de a depune într-un cont de economii 10% din salariul lunar. Puteți folosi un serviciu bancar util – ordin de plată programată – pentru a transfera automat fonduri din contul curent în contul de economii într-o anumită zi a lunii. Spre exemplu, dacă primiți un salariu de 5 000 lei, puteți să depuneți o sumă de 500 lei în contul de economii. Acest lucru funcționează bine și nu necesită multă disciplină – însă în câțiva ani veți acumula o sumă semnificativă.

„De la început ne formăm obiceiuri. După aceea, ele ne formează pe noi.”

Jim Rohn - antreprenor american, autor și orator motivațional

Mai jos găsiți câteva exemple:

Scopul 1:

Aș vrea ca copilul meu să studieze la universitate și trebuie să acumulez bani pentru contract.

Beneficiu: studii mai bune – posibilități mai mari!

Am nevoie de 10 000 lei pe an

Suma inițială: 1 000 lei

Depunerea lunară: 1 000 lei

Soldul contului de economii (după 9 luni): 9 207 lei*

*Calculare aproximativă

Scopul 2:

Vreau să renovez apartamentul cu utilizarea materialelor eficiente din punctul de vedere energetic.

Beneficiu: voi reduce cheltuielile și mă voi bucura de condiții mai confortabile!

Am nevoie de 30 000 lei

Suma inițială: 5 000 lei

Depunerea lunară: 1 000 lei

Soldul contului de economii (după 24 de luni): 30 231 lei*

*Calculare aproximativă

Concluzia:

Puteți să vă atingeți scopurile fără să luați un credit de consum. Economisind în mod regulat, beneficiați de venit suplimentar sub formă de dobândă. Mai mult ca atât, economisiți în jur de 20-30%, bani pe care îi achitați pentru comisioane, rate înalte și penalități în cazul în care ați lua un credit.

Visurile devin realitate doar dacă întreprindeți ceva!

Nu trebuie să vă descurajați și să lăsați mâinile în jos. Poate nu veți deveni bogat, dar dacă elaborați un plan de economisire bine gândit și îl urmați veți dobândi stabilitate și independență financiară. Veți rămâne surprins de ce sumă semnificativă puteți să puneți de-o parte pentru lucruri mult mai plăcute și importante, decât acele cheltuieli negândite sau ocazionale.

Eu depun regulat bani în contul meu de economii. A devenit deja un obicei. Luna trecută am fost în stare să achit taxa anuală la școala de limbi străine pentru copilul meu.

Ani de zile am visat să-mi încep afacerea proprie și să devin instructor de fitness. Pentru ca visul meu să devină realitate, trei ani în urmă am început să economisesc regulat și în fiecare lună depuneam bani în contul meu de economii. Acum sunt instructor de fitness și promovez un mod sănătos de viață în rândul clienților și prietenilor mei.

Stabilitatea și siguranța sunt foarte importante pentru familia mea. Din acest motiv, am deschis trei conturi de depozit pentru a achita studiile copiilor mei. Adicional am și un cont de economii cu un fond de urgență pentru jumătate de an pentru cheltuieli neprevăzute. Acum sunt sigur că dacă se întâmplă ceva, familia mea va fi în siguranță.

Cinci motive pentru a alege ProCredit Bank:

1. Stabilitate

ProCredit Bank Moldova face parte din grupul internațional ProCredit și își desfășoară activitatea în Moldova timp de șapte ani. Grupul ProCredit dispune de o experiență de peste 20 de ani în domeniul creditării întreprinderilor mici. Acționarii noștri sunt organizații financiare cunoscute la nivel internațional: ProCredit Holding (Germania), banca de dezvoltare KfW deținută de guvernul german (Germania) și fundația DOEN (Olanda).

2. Transparență

Oferim clienților noștri, angajaților și publicului larg informații transparente. Întotdeauna ne asigurăm că clienții noștri înțeleg condițiile contractelor pe care le încheiem cu ei.

3. Profesionalism

Pentru a presta clienților noștri o deservire excelentă, noi oferim cursuri aprofundate angajaților noștri pentru ca ei să fie la curent cu ultimele noutăți și modificări din domeniul bancar. Noi investim intensiv în pregătirea profesională a angajaților noștri. Ei au posibilitatea să se dezvolte în cadrul centrului de training din Chișinău, precum și să studieze la academiile internaționale ProCredit din Macedonia și Germania. Noi de asemenea acordăm o atenție deosebită selectării angajaților care vor demonstra un angajament puternic față de obiectivele instituției și față de modul în care deservim clienții.

4. Responsabilitate

În activitatea noastră de creditare ne orientăm către întreprinderile mici și mijlocii. Adoptăm o atitudine conservativă în ceea ce ține analiza situației financiare și capacitatea de plată a fiecărui debitor înainte de debursarea creditului. Promovăm activ cultura de economisire, oferind depozite și conturi de economii pentru o gamă largă de clienți. O atitudine responsabilă față de mediul înconjurător a fost mereu o parte integrantă a activității ProCredit Bank. Prin promovarea „finanțării verzi” noi tindem să facilităm dezvoltarea economică prietenoasă cu mediul înconjurător.

5. Servicii moderne, pe înțelesul fiecăruia

La ProCredit Bank găsiți servicii care corespund nevoilor dvs. și veți ști mereu costul acestora.

Nu contează cât câștigi – contează cum economisești.

Pentru mai multe informații despre cum să economisești inteligent, precum și despre serviciile noastre bancare, accesați site-ul nostru www.procreditbank.md sau vizitați unul din oficiile noastre.

0800 000 10

www.procreditbank.md